

Dwars door de duinen

Nieuwtjes en weetjes over planten, dieren en duinen

De strandplevier broedt op rustige stranden. Door toename van het strandbezoek is het aantal broedparen sterk afgenomen. Instellen van een groot rustgebied op de Kwade Hoek blijkt een succesvolle maatregel. Foto: René van Rossum.

Topjaar strandplevieren Kwade Hoek

De strandplevier is de enige 'echte' broedvogel van de Nederlandse stranden. Onopvallend scharrelt hij tussen schelpen en aanspoelsels, op zoek naar insecten. Ook het nest en net uit het ei gekropen strandpleviertjes hebben een uitstekende schutkleur. Door toegenomen drukte op het strand is de soort sterk afgenomen. Er broeden tegenwoordig langs de hele kust nog maar 200 tot 250 paar. Goed nieuws dus toen deze zomer twaalf paar werden geteld in de Kwade Hoek op Goeree. Een flinke toename ten opzichte van de afgelopen decennia toen er jaarlijks nog maar enkele paren tot broeden kwamen. Het tijdens de broedtijd instellen van grote rustgebieden op de uitgestrekte Goereese stranden lijkt vruchten af te werpen.

Heel zeldzaam

Er zijn zeldzame soorten en er zijn heel zeldzame soorten. Het kleinporig kaalkopje - een onopvallend paddenstoeltje - hoort tot de laatste categorie. Het werd afgelopen najaar voor de zevende keer ooit waargenomen in De Kerf bij Schoorl. Dit kaalkopje is voor het eerst als nieuwe soort beschreven in 1999. Hij groeide toen in een landgoed in de oude duinen bij Wassenaar. Het kleinporig kaalkopje is verder bekend uit Engeland, Zweden en het oosten van Siberië. Over zijn voorkeursbiotoop is weinig bekend. In De Kerf stond hij bij helm in stuivend zand, dichtbij het strand. De Kerf is een natuurherstelproject waarbij in 1997 een verbinding is gemaakt tussen een duinvallei en de zee. Er zijn sindsdien al vaker bijzondere paddenstoelen gevonden, maar het kleinporig kaalkopje spant de kroon.

Onverwacht snel is na de branden van de afgelopen jaren de hei weer terug in de duinen bij Schoorl. Dankzij het natuurlijke herstel is Staatsbosbeheer minder geld kwijt aan afplaggen en inzaaien. Dit kan nu worden geïnvesteerd in andere herstelwerkzaamheden. Foto: Jan van Assema

Struikhei bloeit weer na brand

Vier jaar achter elkaar waren er felle branden in de Schoorlse duinen. Dennen en heidevelden veranderden in zwartgeblakerde ruïnes. De schade is nog steeds op veel plekken zichtbaar. Maar er is hoop. Vorig jaar al werd er een voorzichtig herstel van struikheide opgemerkt. Ook dopheide ontkiemde weer. Dit jaar zette het herstel onverwacht goed door. Waar men eerst dacht dat dit tientallen jaren zou duren, bleek de struikhei afgelopen zomer al weer fors uit te groeien. Stukken duin kleurden weer paars als vanouds. Met dank aan de kletsnatte zomer, die dan toch nog ergens goed voor was.

Kroonprinselijk paar opent De Tapuit

Het nieuwe bezoekerscentrum van duinbeheerder en waterleidingbedrijf Dunea in Meijndel (in Wassenaar) De Tapuit is in september officieel geopend door kroonprins Willem-Alexander en prinses Máxima. Het centrum is gevestigd in de historische boerderij van Meijndel. Er zijn allerlei nieuwe interactieve games om op een leuke manier meer over de natuur te leren. Een filmpje met een verslag van de opening is te vinden op youtube: <http://tinyurl.com/cc4bezm>. Foto: Joost Bouwmeester.

Het gaat al vele jaren slecht met de tapuit. Maar hij is er nog steeds. Een lichtpuntje in het zuidelijk deel van het Noordhollands Duinreservaat: na een lange tijd met nog maar één territorium waren er in 2012 twee paar aanwezig. Foto: René van Rossum.

Broedvogels Noord-Hollands Duinreservaat in 2012

Dankzij de computer en internet zijn broedvogelgegevens tegenwoordig razendsnel beschikbaar. PWN heeft de resultaten van de inventarisatie van het zuidelijk deel van het Noord-Hollands Duinreservaat in 2012 nu al op de website www.pwn-broedvogelonderzoek.nl staan. Met wat klikken kun je direct de verspreiding zien van alle broedvogels tussen de Zeeweg (van Bakkum naar Castricum aan Zee) en Wijk aan Zee, ongeveer drieëntwintig vierkante kilometer duingebied. Ook eerdere gegevens uit 2000 en 2006 staan erop. Van de Rode-Lijstsoorten blijken alleen nachtegaal en kneu het goed te doen. Met zomertortel en ransuil gaat het slecht. De tapuit ging van één territorium in 2000 en 2006 naar twee in 2012.

Meer berichten op duinbehoud.nl

Kunt u niet wachten op de volgende aflevering van Dwars door de Duinen? Geen probleem. Op www.duinbehoud.nl vindt u in de rubriek 'Actueel' (bijna) dagelijks verse nieuwtjes over alles wat er in en om de duinen gebeurt.

Gaten in zeereep Zuid-Kennemerland op tv

In oktober zijn grote machines begonnen met het graven van vijf grote openingen in de zeereep in het noordwesten van de duinen van Zuid-Kennemerland, ongeveer twee kilometer ten zuiden van IJmuiden. Een spectaculaire gebeurtenis die de televisiejournals haalde. De bedoeling is dat zo weer stuivende zeeduinen ontstaan. De veiligheid van het achterland is niet in het geding. De drempel van de gaten blijft ruim boven zeeniveau en de duinen zijn hier voldoende breed. De ingreep is onderdeel van project Noordwest Natuurkern, een gezamenlijk plan van PWN en Natuurmonumenten. In het vorige nummer van DUIN staat een uitgebreid artikel over het project. Nog meer informatie is te vinden op <http://www.pwn.nl/noordwestnatuurkern>.

Een grote graafmachine maakt het begin van de eerste opening in de zeereep. De gaten worden tussen de 100 en 150 meter breed en elf meter diep. Tot maart 2013 wordt 220.000 kubieke meter zand weggegraven. Een deel daarvan wordt gebruikt voor de aanleg van het ecoduct Zandpoort, dat de Amsterdamse Waterleidingduinen gaat verbinden met Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Ook wordt het nabijgelegen Cremermeer ondieper gemaakt. Foto: Hans de Bie.

Oeverkruid terug in Meijendel

Begin augustus werd door Frans Hooijmans in de Kikkervalleien in Meijendel oeverkruid aangetroffen. De laatste waarneming hier dateert waarschijnlijk van vóór 1950. Het opduiken van oeverkruid in de Kikkervalleien hangt ongetwijfeld samen met het natuurherstelproject daar. Daarmee creëerde Dunea voorwaarden voor het herstel van vochtige duinvalleien. Nu, na enkele jaren, hebben zich er al veel karakteristieke planten gevestigd, zoals sierlijke vetmuur, moeraskartelblad, parnassia, zilt torkruid, moeraswespensorchis en vleeskleurige orchis. Maar de tot nu toe meest bijzondere is ongetwijfeld oeverkruid. Het is een raadsel hoe het zich hier heeft weten te vestigen. De dichtstbijzijnde groeiplaats ligt in een van de valleien van De Banken, nabij 's-Gravenzande.

De Kikkervalleien na het natuurherstel: bron van genot voor plantenliefhebbers. Foto: Joost Bouwmeester.

